

Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Факультет економіки та інформаційних технологій
Кафедра фінансів, обліку та фундаментальних економічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан факультету економіки та
інформаційних технологій

Ю.М. Неговська

РОБОЧА ПРОГРАМА

МАКРОЕКОНОМІКА

(назва навчальної дисципліни)

підготовки перший (бакалаврський)
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і найменування спеціальності)

освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
(найменування освітньої програми)

тип дисципліни обов'язкова дисципліна загальної підготовки

2020 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

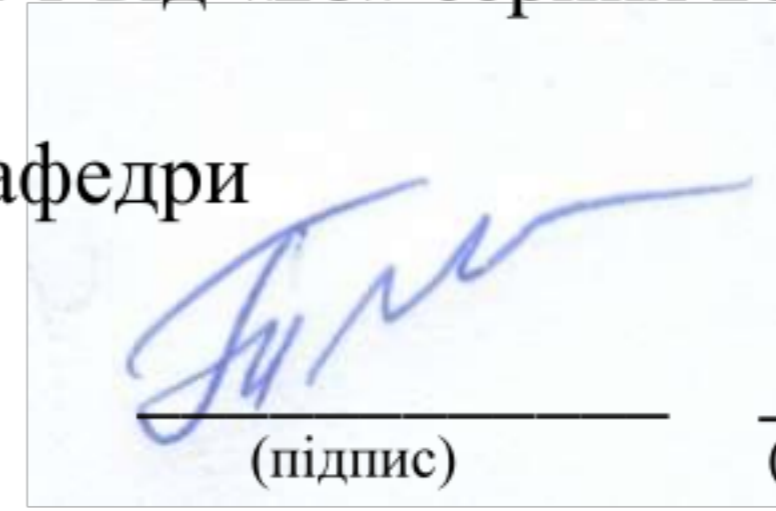
(підпис)

О.М. Антонова
(прізвище, ініціали)

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою фінансів, обліку та
фундаментальних економічних дисциплін
протокол № 1 від «28» серпня 2020 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Т.М. Сугак
(прізвище, ініціали)

Розробники:

Костюк Валентин Романович, кандидат економічних наук, доцент.

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська

Статус дисципліни обов'язкова дисципліна загальної підготовки

Передумови вивчення навчальної дисципліни: Вивчення дисципліни «Макроекономіка» спирається на попереднє опанування дисциплін: «Економічна теорія», «Вища математика», «Мікроекономіка», «Статистика».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Макроекономіка» є закономірності, що характеризують розвиток економічних систем на макроекономічному рівні, визначення механізмів державного регулювання та факторів економічного зростання

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин 5 кредити ECTS

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Макроекономіка» є підготовка фахівця до виконання професійних обов'язків, засвоєння системи економічних знань, на яких базується сучасний макро-аналіз; набуття навичок дослідження агрегованих показників економічного та соціального розвитку національної економіки шляхом використання універсального інструментарію та макроекономічного моделювання

Основними **завданнями** навчальної дисципліни «Макроекономіки» є формування системи знань, вмінь та уявлень згідно з предметом дисципліни

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Макроекономіка» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти **компетентностей:**

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання (ПР)

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	пз	л	с.р		л	с	пз	л	с.р
Змістовий модуль 1.												
Макроекономіка як наука. Макроекономічні показники та національний ринок												
Тема 1. Макроекономіка як наука	12	4	-	1	-	7	12	1	-	-	-	11
Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	12	4	-	1	-	7	12	1	-	-	-	11
Тема 3. Ринок праці	12	4	-	2	-	6	12	1	-	-	-	11
Тема 4. Товарний ринок	12	4	-	2	-	6	12	1	-	-	-	11
Тема 5. Грошовий ринок	12	4	-	2	-	6	12	1	-	1	-	10
Тема 6. Інфляційний механізм	12	4	-	2	-	6	12	1	-	-	-	11
Разом за змістовим модулем 1	72	24	-	10	-	38	72	6	-	1	-	65
Змістовий модуль 2.												
Інвестиції, економічна динаміка. Держава та її роль в макроекономічному регулюванні												
Тема 7. Споживання домогосподарств	13	4	-	2	-	7	13	1	-	1	-	11
Тема 8. Приватні інвестиції	13	5	-	1	-	7	13	1	-	-	-	12
Тема 9. Сукупні витрати і ВВП	13	5	-	2	-	6	13	1	-	-	-	12
Тема 10. Економічна динаміка	13	5	-	2	-	6	13	2	-	1	-	10
Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання	13	5	-	1	-	7	13	2	-	-	-	11
Тема 12. Зовнішньоекономічна діяльність	13	4	-	2	-	7	13	1	-	1	-	11
Разом за змістовим модулем 2	78	28	-	10	-	40	78	8	-	3	-	67
Підсумковий модульний контроль – Екзамен												
<i>Усього годин</i>	150	52	-	20	-	78	150	14	-	4	-	132

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Блок змістових модулів (розділ) № 1.

МАКРОЕКОНОМІКА ЯК НАУКА. МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ РИНОК

Змістовий модуль (тема) 1. МАКРОЕКОНОМІКА ЯК НАУКА

Макроекономіка: місце і роль в розвитку економічної теорії. Предмет макроекономіки. Макромодель кругообігу ресурсів, продуктів і доходів у змішаній економіці. Основні макроекономічні суб'єкти та їхня взаємодія.

Макроекономіка як теоретична основа економічної політики. Інструментарій макроекономічного регулювання.

Методи макроекономічних досліджень. Макромоделі. Функції макроекономіки.

Основні етапи розвитку макроекономіки: економічна таблиця Ф.Кене; класична економічна теорія; кейнсіанська теорія; некейнсіанська та неокласична теорії.

Змістовий модуль (тема) 2. МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНИХ РАХУНКІВ

Система національних рахунків як міжнародний стандарт макроекономічного рахівництва. Методологічні принципи системи національних рахунків. Основні категорії системи національних рахунків: інституціональна одиниця, сектори, економічні операції, рахунки.

Національна економіка та її агреговані показники. Основні макроекономічні показники: національний обсяг виробництва; загальний рівень цін; процентна ставка; зайнятість.

Система національних рахунків. Перехід до системи національних рахунків в Україні. Валовий випуск, кінцева та проміжна продукція. Валовий національний продукт (ВНП) і методи його обчислення за видатками та доходами. Взаємозв'язок валового національного продукту (ВНП) з валовим внутрішнім продуктом (ВВП), з чистим національним продуктом (ЧНП), з національним доходом (НД), з особистим доходом, з доходом кінцевого використання. Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор. Фактичний та потенційний ВВП.

Рух і розподіл національного продукту. Національне багатство.

Функціональний та особистий розподіл доходів. Формування доходів.

Використання ВНП та НД для визначення рівня життя. Чистий економічний добробут (ЧЕД).

Змістовий модуль (тема) 3. РИНОК ПРАЦІ

Зайнятість і безробіття. Населення як джерело робочої сили. Показники рівня використання робочої сили: рівень зайнятості, рівень безробіття, коефіцієнт участі в робочій силі. Види безробіття: фрикційне, структурне, циклічне, природне. Повна зайнятість, неповна зайнятість, надмірна зайнятість. Обчислення природного рівня безробіття.

Механізм ринку праці. Неокласична теорія ринку праці. Неокласична функція попиту на працю. Неокласична функція пропозиції праці. Графічна інтерпретація неокласичної моделі ринку праці. Кейнсіанська теорія ринку праці. Кейнсіанська функція попиту на працю. Кейнсіанська функція пропозиції праці. Графічна інтерпретація кейнсіанської моделі ринку праці.

Соціально-економічні наслідки від безробіття. Закон Оукена.

Змістовий модуль (тема) 4. ТОВАРНИЙ РИНОК.

Структура сукупного попиту. Фактори, які впливають на споживчий попит, інвестиційний попит, попит держави та попит закордону.

Крива сукупного попиту AD. Цінові та нецінові фактори, що визначають сукупний попит.

Сукупна пропозиція та фактори, що її визначають. Крива сукупної пропозиції AS. Цінові та нецінові фактори, що визначають сукупну пропозицію.

Рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції. Три варіанти макро- рівноваги.

Мультиплікатор у моделі AD – AS.

Змістовий модуль (тема) 5. ГРОШОВИЙ РИНОК

Пропозиція грошей. Сутність пропозиції грошей та грошові агрегати. Грошова база і її компоненти: готівка і банківські резерви, обов'язкові й надлишкові резерви. Грошовий мультиплікатор, коефіцієнт готівки, резервна норма. Мультиплікація грошової бази банківською системою. Грошова пропозиція як функція процентної ставки і крива пропозиції грошей.

Попит на гроші. Класична теорія попиту на гроші. Рівняння грошового попиту кількісної теорії грошей. Кейнс про мотиви попиту на гроші. Кейнсіанське рівняння попиту на гроші і функція попиту на гроші. Процентна ставка як ціна грошей

Механізм грошового ринку. Рівновага на грошовому ринку. Роль банківської системи в формуванні та функціонуванні грошового ринку

Змістовий модуль (тема) 6. ІНФЛЯЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ

Сутність та види інфляції. Темп інфляції та методи його обчислення. Види інфляції залежно від її темпів: помірна, галопуюча, гіперінфляція. Інфляція попиту, інфляція витрат. Очікувана і неочікувана інфляція.

Причини та наслідки інфляції. Кейнсіанська теорія щодо причини інфляції та її недоліки. Роль грошей в інфляційному механізмі: монетаристський та кейнсіанські підходи. Чинники інфляції попиту і витрат. Інфляційні очікування. Наслідки високої інфляції.

Інфляція і безробіття. Крива Філіпса.

Блок змістових модулів (розділ) № 2. ІНВЕСТИЦІЇ. ЕКОНОМІЧНА ДИНАМІКА. ДЕРЖАВА ТА ЇЇ РОЛЬ В МАКРОЕКОНОМІЧНОМУ РЕГУЛЮВАННІ

Змістовий модуль (тема) 7. СПОЖИВАННЯ ДОМОГОСПОДАРСТВ

Доходи домогосподарств як джерело споживання. Доходи і витрати домогосподарств у моделі економічного кругообігу. Особистий дохід у приватній закритій економіці та його складові. Особистий дохід у приватній закритій економіці та його складові. Особистий наявний дохід у приватній закритій економіці: його кількісна визначеність та розподіл. Заощадження та споживання домогосподарств. Зв'язок між диференціацією доходів і споживанням: крива Лоренца, децильний коефіцієнт, коефіцієнт Джині.

Кейнсіанська функція споживання. Гранична схильність до споживання та заощаджень. Чинники, що впливають на граничну схильність до споживання. Гранична схильність до споживання та заощаджень. Гранична схильність до споживання та заощаджень. Середня схильність до споживання та заощаджень. Індуцьоване та автономне споживання. Чинники автономного споживання: багатство, заощадження.

Функції споживання з урахуванням фактору часу. Теорія Фішера про міжчасовий вибір споживача. Вплив на споживання поточного доходу, заощаджень та позик. Гіпотеза життєвого циклу Модільяні. Функція споживання за гіпотезою життєвого циклу. Гіпотеза постійного доходу. Функція споживання за гіпотезою постійного доходу.

Змістовий модуль (тема) 8. ПРИВАТНІ ІНВЕСТИЦІЇ

Інвестиції в основний капітал. Кейнсіанська функція інвестицій. Гранична ефективність капіталу. Графічна та математична інтерпретація кейнсіанської функції інвестицій. Неокласична функція інвестицій. Бажаний обсяг капіталу, граничні витрати на капітал, очікуваний обсяг виробництва. Модель гнучкого акселератора. Математична інтерпретація кейнсіанської функції інвестицій. інтерпретація неокласичної функції інвестицій.

Проста інвестиційна функція. Процентна ставка і прибутковість інвестиційних проектів. Бухгалтерський метод визначення прибутковості інвестиційних проектів. Метод чистої дисконтованої вартості. Графічна інтерпретація простої інвестиційної функції. Зміна автономних інвестицій та її графічна інтерпретація. Чинники автономних інвестицій: технічний прогрес, рівень забезпеченості основним капіталом, податки на підприємців, ділові очікування. Інвестиції в основний капітал. Кейнсіанська функція інвестицій. Гранична ефективність капіталу. Графічна та математична інтерпретація кейнсіанської функції інвестицій. Неокласична функція інвестицій. Бажаний обсяг капіталу, граничні витрати на капітал, очікуваний обсяг виробництва. Математична інтерпретація неокласичної функції інвестицій.

Модель простого акселератора.

Заощадження та інвестиції. Заощадження як джерело і фінансове обмеження інвестицій. Залежність заощаджень від доходу. рівновага між заощадженнями та інвестиціями як закон-тенденція. Класичний механізм урівноваження заощаджень з інвестиціями. Кейнсіанський механізм урівноваження заощаджень з інвестиціями. Роль фінансової системи в трансформації заощаджень в інвестиції. Фінансові посередники.

Змістовий модуль (тема) 9. СУКУПНІ ВИТРАТИ І ВВП

Сукупні витрати і рівноважний ВВП. Визначення рівноважного ВВП на основі методу «витрати–випуск». Фактичні та заплановані витрати. Модель «кейнсіанський хрест». Визначення рівноважного ВВП за методом «вилучення–ін’єкції». Заплановані та незаплановані інвестиції. Модель «заощадження–інвестиції».

Мультиплікатор витрат. Індуційовані й автономні витрати. Алгебраїчна модель простого мультиплікатора та його сутнісне визначення. Механізм мультиплікації автономних витрат. Ефект мультиплікатора та його математична та графічна інтерпретація.

Сукупні витрати і потенційний ВВП. Рецесійний розрив як наслідок дефіциту автономних витрат в умовах неповної зайнятості. Графічна та математична інтерпретація рецесійного розриву. Інфляційний розрив як наслідок надлишку автономних витрат в умовах повної зайнятості. Графічна та математична інтерпретація інфляційного розриву.

Змістовий модуль (тема) 10. ЕКОНОМІЧНА ДИНАМІКА

Основні засади теорії економічного зростання. Два способи збільшення обсягів виробництва. сутність економічного зростання та його показники. Економічне зростання та економічний розвиток. Екстенсивне та інтенсивне зростання економіки. Основні положення кейнсіанської теорії економічного зростання. основні положення неокласичної теорії економічного зростання.

Модель Солоу. Основні передумови моделі Солоу. Вплив нагромадження капіталу на капіталоозброєність. Умови формування стійкої капіталоозброєності. Вплив приросту населення на капіталоозброєність. Граничні інвестиції. Вплив технічного прогресу на капіталоозброєність через зростання ефективності праці. Технічний прогрес як нескінчений фактор економічного зростання. Золоте правило нагромадження капіталу.

Джерела економічного зростання. Внесок факторів виробництва в економічне зростання. Рівняння, що описує внесок капіталу і праці у приріст продукту. Внесок технічного прогресу в приріст продукту. Рівняння, що описує економічного зростання з урахуванням усіх факторів. Залишок Солоу.

Економічні цикли. Сутність та структура економічного циклу. Характеристика фаз економічного циклу. Два напрями теорій економічного циклу. Основні теорії економічного циклу. Модель мультиплікатора-акселератора.

Змістовий модуль (тема) 11. ДЕРЖАВА В СИСТЕМІ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Роль держави в економічному кругообігу. Модель економічного кругообігу з урахуванням держави. Державні видатки. Позики уряду. Перерозподільна функція держави. Стабілізаційна функція держави.

Вплив держави на умови формування економічної рівноваги. Модель економічної рівноваги за методом «витрати–випуск». Трансформація функції споживання з урахуванням держави. Модель економічної рівноваги за методом «вилучення–ін’єкції». Вплив держави на кількісну визначеність приватних заощаджень. Державні та національні заощадження. Рівновага між національними заощадженнями та національними інвестиціями. Рівновага між приватними інвестиціями і внутрішніми джерелами їх фінансування.

Дискреційна фіскальна політика. Вплив державних закупівель на ВВП. Мультиплікатор витрат у змішаній закритій економіці. Вплив чистих податків на ВВП. Мультиплікатор податків. Спільний вплив фіскальних інструментів на ВВП і державний бюджет. Мультиплікатор збалансованого бюджету.

Не дискреційна (автоматична) фіскальна політика. Автоматичні чисті податки як вмонтовані стабілізатори. Стабілізаційний вплив на економіку не дискреційної фіскальної політики в умовах падіння та зростання обсягів виробництва. ефект гальмування динаміки ВВП.

Сутність монетарної політики. Кінцеві цілі монетарної політики та зв'язок між ними. Проміжні цілі монетарної політики та проблема їх вибору. Інструменти монетарної політики: операції на відкритому ринку, операції на валютному ринку, облікова (дисконтна) ставка, нормативи обов'язкового резервування.

Монетарна політика в моделі *AD-AS*. Монетарна політика на основі каналу «процентна ставка – інвестиції». Наслідки впливу на економіку стимулюючої монетарної експансії в короткостроковому періоді та їх графічна інтерпретація. Наслідки впливу на економіку монетарної експансії в довгостроковому періоді та їх графічна інтерпретація. Нейтральність грошей у довгостроковому періоді.

Змістовий модуль (тема) 12. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Платіжний баланс. сутність та методологія складання платіжного балансу. Дебетові та кредитові операції. Еквівалентний обмін цінностей і трансферти. Автономна стаття «Помилки та упущення». Рахунок поточних операцій та його складові. Рахунок капітальних операцій і зміст його складових. Взаємозв'язки рахунків. Модель платіжного балансу. Модель балансу автономних операцій. Резервні активи як регулююча стаття платіжного балансу.

Валютний курс. Валюта та його види. Номінальний валютний курс і способи котирування валюти. Чинники, що впливають на номінальний валютний курс. Паритет купівельної спроможності. Фіксований і плаваючий валютний курс. Модель реального валютного курсу. Двосторонній і багатосторонній валютний курс.

Вплив зовнішньої торгівлі на економіку. Вплив зовнішньої торгівлі на умови формування рівноважного ВВП, обчисленого за методом «витрати-випуск». Гранична схильність до імпорту. Функція споживання у відкритій економіці. Вплив зовнішньої торгівлі на умови формування економічної рівноваги, визначеної за методом «вилучення-ін'єкції». Країна як чистий дебітор або як чистий кредитор. Чинник, що впливають на чистий експорт. Функція чистого експорту. Вплив чистого експорту на ВВП, мультиплікатор витрат у відкритій економіці.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Макроекономіка як наука	4	1
2	Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	4	1
3	Тема 3. Ринок праці	4	1
4	Тема 4. Товарний ринок	4	1
5	Тема 5. Грошовий ринок	4	1
6	Тема 6. Інфляційний механізм	4	1
7	Тема 7. Споживання домогосподарств	4	1
8	Тема 8. Приватні інвестиції	5	1
9	Тема 9. Сукупні витрати і ВВП	5	1
10	Тема 10. Економічна динаміка	5	2
11	Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання	5	2
12	Тема 12. Зовнішньоекономічна діяльність	4	1
Усього годин		52	14

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не перебачено навчальним планом		
Усього годин			

8. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
	Не передбачено планом		

9. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Макроекономіка як наука 1. Макроекономіка: місце і роль в розвитку економічної теорії. 2. Макроекономіка як теоретична основа економічної політики. Інструментарій макроекономічного регулювання. 3. Методи макроекономічних досліджень. 4. Основні етапи розвитку макроекономіки: економічна таблиця Ф. Кене; класична економічна теорія; кейнсіанська теорія; некейнсіанська та неокласична теорії	1	-
2	Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків 1. Система національних рахунків як міжнародний стандарт макроекономічного рахівництва. 2. Національна економіка та її агреговані показники 3. Система національних рахунків. Перехід до системи національних рахунків в Україні. 4. Рух і розподіл національного продукту. Національне багатство. 5. Функціональний та особистий розподіл доходів. Формування доходів. 6. Використання ВВП та НД для визначення рівня життя. Чистий економічний добробут (ЧЕД).	1	-
3	Тема 3. Ринок праці 1. Зайнятість і безробіття. Населення як джерело робочої сили. 2. Механізм ринку праці. Неокласична теорія ринку праці. 3. Соціально-економічні наслідки від безробіття. Закон Оукена.	2	-
4	Тема 4. Товарний ринок 1. Фактори, які впливають на споживчий попит, інвестиційний попит, попит держави та попит закордону. 2. Цінові та нецінові фактори, що визначають сукупний попит. 3. Сукупна пропозиція та фактори, що її визначають. Крива сукупної пропозиції AS. 4. Рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції. 5. Мультиплікатор у моделі AD – AS.	2	-
5	Тема 5. Грошовий ринок 1. Сутність пропозиції грошей та грошові агрегати. 2. Попит на гроші. Класична теорія попиту на гроші.	2	1

	3. Механізм грошового ринку. 4. Рівновага на грошовому ринку. 5. Роль банківської системи в формуванні та функціонуванні грошового ринку		
6	Тема 6. Інфляційний механізм 1. Сутність та види інфляції. Темп інфляції та методи його обчислення. 2. Причини та наслідки інфляції. Кейнсіанська теорія щодо причини інфляції та її недоліки. 3. Роль грошей в інфляційному механізмі: монетаристський та кейнсіанські підходи. Чинники інфляції попиту і витрат. 4. Інфляційні очікування. Наслідки високої інфляції. 5. Інфляція і безробіття. Крива Філіпса.	2	-
7	Тема 7. Споживання домогосподарств 1. Доходи і витрати домогосподарств у моделі економічного кругообігу. Особистий дохід у приватній закритій економіці та його складові. 2. Гранична схильність до споживання та заощаджень. 3. Функції споживання з урахуванням фактору часу. 4. Функція споживання за гіпотезою постійного доходу.	2	1
8	Тема 8. Приватні інвестиції 1. Кейнсіанська функція інвестицій. Гранична ефективність капіталу. 2. Процентна ставка і прибутковість інвестиційних проектів. Бухгалтерський метод визначення прибутковості інвестиційних проектів. 3. Модель простого акселератора. 4. Заощадження як джерело і фінансове обмеження інвестицій	1	-
9	Тема 9. Сукупні витрати і ВВП 1. Сукупні витрати і рівноважний ВВП. Визначення рівноважного ВВП на основі методу «витрати-випуск». 2. Мультиплікатор витрат. Індуційовані й автономні витрати. 3. Сукупні витрати і потенційний ВВП. 4. Графічна та математична інтерпретація інфляційного розриву.	2	-
10	Тема 10. Економічна динаміка 1. Основні засади теорії економічного зростання. 2. Модель Солоу. Основні передумови моделі Солоу. 3. Джерела економічного зростання. 4. Економічні цикли. Сутність та структура економічного циклу.	2	1
11	Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання 1. Модель економічного кругообігу з урахуванням держави. 2. Вплив держави на умови формування економічної рівноваги. 3. Дискреційна фіскальна політика. Вплив державних закупівель на ВВП. 4. Сутність монетарної політики. Кінцеві цілі монетарної політики та зв'язок між ними. Монетарна політика в моделі AD-AS.	1	-
12	Тема 12. Зовнішньоекономічна діяльність 1. Платіжний баланс. сутність та методологія складання платіжного балансу. 2. Валютний курс. Валюта та його види. Номінальний валютний курс і способи котирування валюти. 3. Вплив зовнішньої торгівлі на економіку.	2	1
Усього годин		20	4

10. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Макроекономіка як наука	7	11
2	Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	7	11
3	Тема 3. Ринок праці	6	11
4	Тема 4. Товарний ринок	6	11
5	Тема 5. Грошовий ринок	6	10
6	Тема 6. Інфляційний механізм	6	11
7	Тема 7. Споживання домогосподарств	7	11
8	Тема 8. Приватні інвестиції	7	12
9	Тема 9. Сукупні витрати і ВВП	6	12
10	Тема 10. Економічна динаміка	6	10
11	Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання	7	11
12	Тема 12. Зовнішньоекономічна діяльність	7	11
Усього годин		48	78

11. Завдання для самостійної роботи

1. Система макроекономічних показників. Аналіз їх динаміки в Україні.
2. Циклічність економічного розвитку: довгі хвилі М. Кондрат'єва.
3. Інноваційна теорія довгих хвиль Й. Шумпетера.
4. Сучасні прояви економічних циклів.
5. Моделі економічного зростання Домара, Харрода.
6. Неокласичні моделі економічного зростання: Солоу, Лукаса, Ромера.
7. «Золоте правило» нагромадження капіталу.
8. Динамічна модель економічного зростання Тобіна з ендегенним технічним прогресом.
9. Монетарна концепція регулювання економічних циклів. Моделі Калдера, Крафта-Вайзе, Гудвіна.
10. Кейнсіанська модель ринкової економіки.
11. Монетарна модель розвитку економіки.
12. Сучасні теорії макроекономічного розвитку.
13. Макроекономічна рівновага на товарному ринку: модель «AD-AS».
14. Особливості та сучасні прояви ринку праці. Модель Фелпса.
15. Класична та кейнсіанська теорії механізму функціонування ринку праці.
16. Фінансовий ринок. Рівновага на грошово-кредитному ринку. Модель Баумоля-Тобіна.
17. Фінансові установи та їх роль на грошово-кредитному ринку.
18. Грошові доходи населення та система соціального захисту.
19. Споживання і заощадження домашніх господарств, їх фактори.
20. Теорія життєвого циклу Ф.Модел'яні.
21. Споживання домашніх господарств: феномен С. Кузнеця.
22. Теорія перманентного доходу М. Фрідмена.
23. Споживання домашніх господарств: теорія І. Фішера.
24. Економічна нерівність. Крива Лоренца.
25. Інвестиції. Ефект мультиплікатора.
26. Інвестиційний процес та інвестиційний ринок в Україні.
27. Макроекономічна нестабільність: інфляція та стагфляція.
28. Наслідки інфляції. Антиінфляційна політика.
29. Рецесійний та інфляційний розриви в економіці.
30. Фіскальна політика. Методи її реалізації.
31. Проблеми фіскальної політики: ефект витиснення, ефект чистого експорту, ефект інфляції.

32. Державний бюджет і проблеми його збалансування.
33. Внутрішній та зовнішній державний борг.
34. Модель динаміки державного боргу Дж. Тобіна.
35. Боргова криза. Стабілізація та оптимізація державного боргу.
36. Фінансова стабілізація в Україні.
37. Роль держави в сучасній економіці розвинутих країн.
38. Монетарна політика. Методи її реалізації.
39. Фіскальна і монетарна політика в моделі «IS-LM».
40. Державне регулювання ринку продовольчих товарів.
41. Державне регулювання продовольчої безпеки країни.
42. Антикризове управління національною економікою у короткостроковому періоді.
43. Інноваційна модель розвитку як інструмент антикризового державного управління економікою.
44. Світовий ринок. Економічні основи міжнародної торгівлі.
45. Іноземне інвестування як параметр платіжного балансу і джерело фінансування економіки.
46. Міжнародні економічні відносини: теорія порівняльних переваг, теорія Оліна-Хекшера.
47. Модель зовнішньої торгівлі Р. Дорнбуша.
48. Валютний курс та валютна політика. Парадокс Гриффина.
49. Зовнішня торгівля як чинник економічного розвитку.
50. Модель Манделла – Флемінга.

Індивідуальні завдання

Тематика рефератів за змістовими модулями 1, 2, 3, 4, 5, 6

1. Закони макроекономіки та механізми їх дії.
2. Макроекономіка в системі економічних наук і економічної політики держави.
3. Макроекономічна політика в Україні.
4. Макроекономічні параметри.
5. Національна економіка, її галузева і секторальна структура.
6. Зміст і структура національного багатства.
7. Національне багатство України.
8. Суспільний добробут і тіньова економіка. Чистий економічний добробут.
9. Моделі суспільного виробництва.
10. Система національного рахівництва.
11. Макроекономічні показники та їх вимірювання.
12. Особливості розрахунку макропоказників у системі національних рахунків.
13. Безробіття та його соціально-економічні наслідки.
14. Молодіжне безробіття, його аналіз, шляхи зменшення.
15. Служба зайнятості України, її функції.
16. Зайнятість та її види. Державне регулювання зайнятості.
17. Концепції зайнятості та їх еволюція.
18. Суб'єкти, об'єкти та структура національного ринку.
19. Ринок праці, його елементи та функції.
20. Аналіз ринку праці України.
21. Аналіз ринку праці України, м. Харкова.
22. Аналіз молодіжного ринку праці .
23. Ринок робочої сили та його рівновага.
24. Ринок грошей та цінних паперів.
25. Види і особливості сучасних грошей. Сукупний попит та фактори, які його визначають.
26. Сукупний попит та фактори, які його визначають.
27. Сукупна пропозиція та фактори, які її визначають.
28. Моделі макроекономічної рівноваги.
29. Макроекономічна рівновага на товарному і грошовому ринках.
30. Макроекономічна рівновага, три варіанти макрорівноваги.

1 – й поточний залік за змістовними модулями 1, 2, 3, 4, 5, 6 (заліковий модуль №1) у формах: усне опитування, виступ з доповідями, поточне тестування.

Тематика рефератів за змістовними модулями 7, 8, 9,10, 11, 12

1. Джерела і типи економічного зростання.
2. Моделі економічного зростання.
3. Методи прогнозування.
4. Економічне зростання у розвинутих і слаборозвинутих країнах.
5. Інвестиції як ключова ланка економічного зростання.
6. Еволюція теоретичних поглядів на роль держави в економіці.
7. Місце і роль держави в командній економіці.
8. Місце і роль держави в ринковій економіці.
9. Правові, економічні та адміністративні методи регулювання економіки.
10. Державне регулювання зайнятості.
11. Державне регулювання інвестицій.
12. Державне регулювання зовнішньоекономічних зв'язків країни.
13. Правова база державного регулювання в Україні.
14. Теорія інвестування. Чинники інвестицій.
15. Вплив іноземних інвестицій на макроекономічний розвиток.
16. Макроекономічний аналіз інвестиційних процесів в сучасній економіці України.
17. Теорія мультиплікатора-акселератора, їх значення для економічної політики держави.
18. Сутність соціальної політики. Рівень і якість життя.
19. Нерівність доходів та державне регулювання.
20. Основні напрямки соціальної політики в Україні, шляхи її удосконалення.
21. Світове господарство. Формування міжнародних економічних відносин.
22. Теорія порівняльних переваг і протекціонізм.
23. Міжнародна торгівля: роль, обсяг, структура, особливості.
24. Вивіз капіталу як провідна форма міжнародних економічних відносин.
25. Міграція робочої сили як форма міжнародних економічних відносин.
26. Причини і напрямки міжнародної трудової міграції в Україні.
27. СОТ: сутність, еволюція, напрямки діяльності.
28. Необхідність та соціально-економічні наслідки вступу України до СОТ.
29. Глобальні проблеми сучасності. Шляхи їх вирішення.

12. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Історія формування макроекономічної науки.
2. Об'єкт та предмет макроекономіки.
3. Основні цілі макроекономіки та інструменти їх реалізації
4. Функції ринку та умови їх реалізації.
5. Кругообіг ресурсів, продуктів, доходів і витрат.
6. Потоки вилучень та ін'єкцій.
7. Система національних рахунків. Методологічні принципи побудови.
8. Валовий внутрішній продукт. Методи обчислення.
9. Інші макроекономічні показники.
10. Дефлятор ВВП.
11. Причини та види циклічних коливань.
12. Економічна характеристика окремих фаз великих циклів.
13. Сутність та фактори економічного зростання.
14. Крива виробничих можливостей.
15. Моделі економічного зростання Домара-Харрода, Р. Солоу.
16. Кейнсіанська модель ринкової економіки.
17. Монетарна модель розвитку економіки.
18. Теорія економіки пропозиції.
19. Теорія раціональних та адаптивних очікувань.

20. Сукупний попит. Фактори сукупного попиту.
21. Сукупна пропозиція. Економічна характеристика відрізків «AS».
22. Базова модель рівноваги товарного ринку «AD-AS».
23. Зайнятість та безробіття.
24. Механізм функціонування ринку праці.
25. Втрати ВВП від безробіття. Закон Оукена.
26. Грошові агрегати.
27. Пропозиція, попит, рівновага на грошовому ринку.
28. Розширення банківських депозитів. Грошовий мультиплікатор.
29. Процентна ставка
30. Доходи домашніх господарств. Економічна нерівність. Крива Лоренца.
31. Кейнсіанська функція споживання. Середня та гранична схильності до споживання і заощаджень.
32. Роль інвестицій в економіці.
33. Фактори попиту на інвестиції. Проста інвестиційна функція.
34. Сутність, показники та види інфляції.
35. Причини та наслідки інфляції.
36. Стагфляція. Крива Філіпса.
37. Антиінфляційні заходи.
38. Модель «Витрат-випуск» - Кейнсіанський хрест.
39. модель «Вилучення – ін'єкцій».
40. Модель Хікса – модель «IS».
41. Основні положення теорії мультиплікатора.
42. Простий мультиплікатор інвестицій та витрат.
43. Парадокс ощадливості.
44. Рецесійний розрив в економіці.
45. Інфляційний розрив в економіці.
46. Дискреційна та автоматична фіскальна політика.
47. Фіскальна політика з урахуванням пропозиції. Крива Лаффера.
48. Вплив держави на макроекономічну рівновагу.
49. Мультиплікативний вплив фіскальних заходів на ВВП. Ефект гальмування.
50. Бюджетний дефіцит та державний борг.
51. Сутність та види монетарної політики.
52. Методи монетарної політики.
53. Фіскальна і монетарна політика в моделі “IS - LM”.
54. Міжнародна торгівля та теорія порівняльних переваг.
55. Платіжний баланс.
56. Валютний курс.
57. Вплив зовнішньої торгівлі на ВВП. Складний мультиплікатор витрат. Ефект гальмування у відкритій економіці.
58. Модель Манделла-Флемінга.
59. Інтелектуальний капітал та його власник.
60. Ознаки творчої праці.
61. Інформаційна мережа.
62. Економіка знань як антипод ринку.

13. Методи навчання

Методи навчання на лекціях:

- вербальний метод (лекція, дискусія тощо);
- методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо);

– інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

Методи навчання на практичних, семінарських заняттях:

- вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні, семінарські та лабораторні заняття);
- метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- робота з навчально-методичною літературою (рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо);
- інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- кейс-метод (вирішення ситуацій, розв'язання завдань тощо);
- Дослідницький метод
- Пошуковий метод.

14. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Макроекономіка» використовуються такі методи оцінювання:

- для поточного контролю у вигляді усного та письмового опитування, фронтального опитування, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, написання есе (рефератів), виконання індивідуальних та групових проектів, творчих завдань, тощо.
- для модульного контролю у вигляді письмової відповіді, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, тощо.
- для підсумкового контролю проведення екзамену або заліку (усна та/або письмова відповідь, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, тощо.).

15. Засоби діагностики результатів навчання

Робоча програма передбачає застосування засобів діагностики результатів навчання за формами контролю знань:

- *поточний контроль* може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.
- *модульний контроль* передбачає письмове виконання різних видів контрольних завдань.
- *підсумковий контроль* передбачає проведення екзамену або заліку

Завершальним етапом досягнення запланованих програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Макроекономіка» є підсумковий контроль - екзамен.

16. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Рекомендоване оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти:

№	Вид навчальної діяльності здобувачів вищої освіти*	Кількість балів
1.	Реферат, есе	1-5
2.	Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач	1-5
3.	Індивідуальне завдання	1-5
4.	Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
5.	Ділова гра, практичний кейс, тощо.	1-10
6.	Участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо)	1-10
7.	Модульний контроль (для денної форми здобуття освіти)	1-20
8.	Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-40

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни

2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	10	40	100
Модульний контроль 1 - 10						Модульний контроль 2 - 10								

Приклад для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50	10	40	100

18. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Макроекономіка» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силабус;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- методичні вказівки до вивчення дисципліни;
- опорний конспект лекцій;
- варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи здобувачів;
- варіанти завдань для модульного контролю;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Аналітична економіка та макроекономічна політика: Навчальний посібник для студентів спеціальності Економіка // За ред. академіка І.Ф. Прокопенка. Харків: видавництво Іванченка І.С., 2019. 416 с.

2. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка : підручник : у 2 кн. / С.М. Панчишин, П.І. Островерх, І.В. Грабинська та ін ; за ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. 3-тє вид., виправл. та доп. Л.: Априорі, 2017. Кн. 1: 567 с.

3. Базилевич В.Д. Макроекономіка: підручник / В.Д. Базилевич, К.С. Базилевич, Л.О. Баластрик. Київ: Знання, 2015. 694 с.

4. Економіка: макро- та мікроекономічні аспекти: навчальний посібник / Баула О.В., Вісин В.В., Вісина Т.М., Ліщук В.І., Галазюк Н.М., Зелінська О.М., Лютак О.М., Савош Л.В. Луцьк: Інформаційно- видавничий відділ Луцького НТУ, 2018. 280 с.

5. Макроекономіка [Текст]: Конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» галузь знань 29 Міжнародні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини денної та заочної форм навчання / уклад. Т.М. Вісина. Луцьк: Луцький НТУ, 2019. 112 с.

6. Макроекономіка в поняттях, схемах, таблицях: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / І.І. Шупик. Суми: Унів. кн., 2013. 167 с.

7. Макроекономіка та макроекономічна політика: Навч. посіб. / А.Ф. Мельник, Т.Л. Желюк, О.В. Длугопольський, О.В. Панухник. К.: Знання, 2008. 699 с.

8. Макроекономіка: [навч. посіб. для студентів ВНЗ] / Резнік Н.П., Талавиря М.П., Пащенко О.В.; Київ. міжнар. ун-т. Київ: КиМУ, 2015. 553 с.

9. Макроекономіка: базовий курс / [І.Й. Малий, І.Ф. Радіонова, Т.Ф. Куценко та ін.]. Київ: КНЕУ, 2016. 254 с.

10. Макроекономіка: зб. завдань для самост. роботи та контролю знань / [А.О. Задоя, С.В. Кузьмінов, Г.Я. Глуха, Е.М. Лимонова]; Дніпропетр. ун-т ім. А. Нобеля. 2-ге вид., доопрац. та допов. Дніпропетровськ: Дніпропетр. ун-т ім. А. Нобеля, 2014. 111, [1] с.

11. Макроекономіка: Курс лекцій: Навчальний посібник для дистанційного навчання / [В.В. Кириленко, Т.І. Вергелес, К.З. Возний та ін.] / за ред. В.В. Кириленка. Тернопіль: Економічна думка, 2008. 292 с.

12. Макроекономіка: навч. посіб. / М.Л. Данилович-Кропивницька, П.І. Стецюк, І.О. Тивончук; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. 290 с.

13. *Макроекономіка: навч. посібник: [для студентів ВНЗ] / П.М. Макаренко, О.В. Калініченко, О.Д. Дивнич. Полтава: РВВ ПДАА, 2014. 363 с.*
14. *Макроекономіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2-ге вид., доп. та перероб. / Н.А. Тяхтенко, К.М. Синякова. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 352 с.*
15. *Макроекономіка: підручник / О.М. Козакова, Е.М. Забарна. Херсон: Олді-плюс, 2019. 428 с*
16. *Макроекономіка: практикум / Яцишина І. В., Буторіна В. Б.; М-во освіти і науки України, Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, Екон. ф-т, Каф. туризму та екон. теорії. Кам'янець-Подільський: Сисин Я. І., 2014. 119 с.*
17. *Скорик Г.І., Швецова М.Б., Стецюк П.І. Вступ до макро- і мікроекономіки: Навчальний посібник / Г.І. Скорик, М.Б. Швецова, П.І. Стецюк. Друге видання. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 164 с.*

Додаткова:

1. *Білецька Л.В. Економічна теорія: Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка: Навчальний посібник / Л.В. Білецька, О.В. Білецький, В.І. Савич. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 652 с.*
2. *Веріан Г.Р. Макроекономіка: Європейський контекст / Г.Р. Веріан.; пер. з англ. С. Слухая. К.: Лібра, 2006. 632 с.*
3. *Манків Н.Г. Макроекономіка / Н.Г. Манків.; пер. з англ. і наук. ред. С. Панчишин. – К.: Основи, 2000. 588 с.*
4. *Микроэкономика. Макроэкономика: [в 2 т.] / [В.Е. Алексеева, М.В. Арфеева, А.В. Мешков и др.]. С.-Пб.: Изд. Михайлова В.А., 1997. Т.2: Микро- и Макроэкономика: Задачи, упражнения, математическое обеспечение. 448 с.*
5. *Семьюелсон П.А. Макроекономіка / П.А. Семьюелсон, В.Д. Нордгауз.; пер. з англ. К.: Основи, 1995. 544 с.*
6. *Шевчук В. Платіжний баланс і макроекономічна рівновага в трансформаційних економіках: досвід України / В. Шевчук. Львів: Каменяр, 2001. 495 с.*
21. *Romer D. Advanced Macroeconomics. / D. Romer. London: McGraw-Hill Book Company, 3d ed., 2006. 367 p.*

Електронні ресурси

Установа, організація, дослідницький центр Адреса Веб-сайту

1. Міжнародний валютний фонд www.imf.org
2. Банк міжнародних розрахунків www.bis.org
3. Світовий банк www.worldbank.org ООН www.un.org UNCTAD www.unctad.org
4. Організація економічного співробітництва і розвитку www.oecd.org 21 (ОЕСР)
5. Інститут міжнародної економіки www.iie.com
6. Інститут Катона www.cato.org Інститут Локка, Вірджинія www.thelockeinstitute.org
7. Центр досліджень глобального розвитку www.cgdev.org
8. Мережа глобального розвитку www.gdn.int
9. Центр досліджень глобалізації www.globalresearch.ca
10. Центр досліджень глобалізації, врядування та конкурентоспроможності www.cggc.duke.edu
11. Національний банк України www.bank.gov.ua
12. Міністерство фінансів України www.minfin.gov.ua
13. Державний комітет статистики України www.ukrstat.gov.ua
14. Бюро економічних досліджень США www.nber.org
15. Європейський центральний банк www.ecb.europa.eu
16. Федеральна резервна система www.federalreserve.gov
17. Державна фіскальна служба України www.sfs.gov.ua
18. Міжнародна організація праці www.ilo.org